

U.1993.941/2V

Strfl. § 218, stk. 2, anvendt ved samleje med psykisk og fysisk handicappet kvinde. Godtgørelse for tort.

Erstatning uden for kontraktforhold 3211.7 Strafferet 23.1

Den 34-årige T havde haft samleje med sin samlevers 28-årige søster F, der var evnesvag i svær grad og havde nedsat kraft i arme og ben. F havde ikke råbt op, men efter sin forklaring søgt at skubbe T væk. T frifandtes for voldtægt, da det fandtes betænkeligt at anse for bevist, at T havde indset, at F oplevede hans optræden som voldelig eller som indeholdende en trussel om vold. Da det ikke kunne fastslås, at F var åndssvag, kunne domfældelse efter strfl. § 218, stk. 1, ikke komme på tale. Derimod fandtes F at have befundet sig i en tilstand, hvor hun reelt var ude af stand til at modsætte sig handlingen, og T fandtes med sit kendskab til F at have været klar over hendes situation. T fandtes derfor skyldig i overtrædelse af strfl. § 218, stk. 2. Straffen fastsattes til fængsel i 4 måneder. Der tilkendtes F en godtgørelse for tort på 15.000 kr.

V.L.D. 17. august 1993 i anke 5-S. 3125/1992

Anklagemyndigheden
mod

T (adv. J. Bølling Ladegaard, Brædstrup e.o.)

Af anke 5-S. 3125/1992 - Anklagemyndigheden mod T (adv. J. Bølling Ladegaard, Brædstrup e.o.) - fremgik, at T, født den 18. august 1957, var tiltalt til straf for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, jf. stk. 1, voldtægt under særligt skærpende omstændigheder, ved den 5. juli 1992 ca. kl. 03.00 i Brædstrup i et værelse i villaen - - - at have tiltvunget sig samleje med F ved at fastholde hende og under udnyttelse af sin fysiske og psykiske overlegenhed, idet tiltalte i værelsets seng lagde sig oven på F, der er evnesvag i sværere grad og derudover er ude af stand til selv at gå og på grund af manglende muskelkraft og evne til styring af arme og ben var ude af stand til at modsætte sig eller hindre det af tiltalte gennemførte samleje. Ved den udøvede vold tilføjedes der blandt andet F en dyb og mindst 1,5 cm lang blødende flænge ved skedeindgangen.

Anklagemyndigheden nedlagde subsidiært påstand om, at forholdet henførtes under strfl. § 218, stk. 1, eller stk. 2.

T nægtede sig skyldig.

I erklæring af 6. juli 1992 fra embedslæge Arne Poulstrup hedder det, at F »er såvel fysisk som psykisk handicappet og skønnes intellektuelt at ligge i sinkestadiet. Hun findes normalt udviklet med hensyn til køns karakterer. Ved undersøgelsen ses en dyb, mindst 1,5 cm lang rift nedadtil i skedeindgangen, og riften bløder en del og giver anledning til så mange smerter, at der afstås fra yderligere undersøgelse af skeden. - - -«

I erklæring af samme dato har embedslægen udtalt: »Der findes på T ingen afværgelæsioner i form af bidsår, kradningsmærker eller lignende - - -«.

I en erklæring af 17. juli 1992 fra læge Frede Brøgger-Jensen hedder det på grundlag af en samme dag foretagen undersøgelse af F, som lægen ikke forud herfor havde set:

»- - -

Som indledning til besvarelse af de stillede spørgsmål kan oplyses, at F er evnesvag i svær grad, og at hun har været handicappet siden den tidligste barndom. Hun sidder altid i kørestol, og skal hjælpes med det meste. Hun har nedsat kraft i arme og ben og har i det hele taget svagt udviklet muskulatur. Desuden har hun en udtalt rygs kævthed. Hun kan kun gå ved støtte, og hun er meget usikker på benene, ligeledes er hendes bevægelser i arme og hænder usikre. Hun har udtalt nedsat kraft i benene ligeledes i armene, men dog her med nogen muskelkraft, men absolut et stykke under

det normale. Som anført udtalt styringsbesvær, således at hun skal koncentrere sig om de opgaver, hænderne og armene skal udføre, og ligeledes sådan at bevægelserne foregår med en vis latenstid.

ad. 1)

Om F fysisk ville have været i stand til at afvise gerningsmanden må besvares med et nej. Jeg begrundet dette i hendes nedsatte muskelkraft i styringsbesvær af arme og ben.

ad. 2)

Ville hun i væsentlig grad have været i stand til at kunne yde modstand. Dette spørgsmål må også besvares nægtende. Hun har nok kunnet yde en vis modstand med arme og hænder, men absolut ineffektivt p.gr.a. nedsat muskelkraft og styringsbesvær. Desuden p.gr.a. manglende muskelstyrke i hele kroppen og p.gr.a. den deformede ryg.

ad. 3)

Ville F p.gr.a. sin fysiske tilstand have været i stand til eventuelt at flygte fra gerningsmanden.

Dette spørgsmål må besvares med nej. Hun har ikke kunnet bevæge sig fra stedet, da hun ikke selv kan gå.

ad. 4)

Hvilket ca. aldersniveau befinder F sig på intellektuelt. Dette spørgsmål er svært at besvare. Efter den alm. kliniske undersøgelse jeg har foretaget d.d. og efter udspørgen af faderen, må jeg konkludere hendes aldersniveau med hensyn til intellekt nok ligger omkring 6-7 år.

Det kan anføres, at man tidligere ved en pensionsansøgning har undersøgt F med psykologisk test, og at hun på dette tidspunkt, september 1979, blev bedømt til at have en social alder svarende til et sted mellem 2_ og 4 år. Jeg må anføre, at bedømmelsen er usikker, men hun har udtalt talebesvær, kan ikke læse, skrive eller regne«.

Af forklaringerne fremgik, at T på gerningstidspunktet levede sammen med F's søster S. Den 4. juli 1992 var F, der er født i 1964, sammen med to andre søstre på besøg hos T og S for at passe parrets børn, mens T og S var til fest. T blev i løbet af aftenen uvenner med S og tog hjem. F var da gået i seng i et værelse i villaen.

I Brædstrup rets dom 19. november 1992 siges bl.a.:

To af de voterende finder det efter bevisførelsen godtgjort, at tiltalte har trængt sig ind på F, da hun lå i sin seng, og at han derved har opnået eller forsøgt at opnå samleje med hende. Efter F's forklaring lægges det endvidere til grund, at tiltalte hverken slog hende eller holdt hende fast ved at tage om hendes arme eller skuldre, samt at hun lagde sine arme omkring ham og på hans hviskende forespørgsel bekræftede, at hun kunne lide det. Uanset hendes forklaring om, at hun tillige forsøgte at skubbe ham væk, og at hun kun tog om ham for ikke at blive klemt, finder disse dommere det betænkeligt at anse det for bevist, at tiltalte har indset, at F, der ikke råbte op, anså sig for truet, eller at han i øvrigt udnyttede hendes fysiske eller psykiske svaghed. Disse dommere stemmer derfor for at frifinde tiltalte for både den principale og subsidiære påstand.

En af de voterende stemmer ligesom flertallet for at frifinde tiltalte for den principale påstand.

Denne dommer finder det imidlertid godtgjort, at tiltalte har opnået samleje med F ved udnyttelse af hendes åndssvaghed og stemmer for at anse tiltalte skyldig i overtrædelse af straffelovens § 218, stk. 1.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet.

Anklagemyndigheden ankede dommen og påstod T dømt efter anklageskriftet. Subsidiært påstodes forholdet henført under strfl. § 218, stk. 1 og stk. 2.

T påstod stadfæstelse.

F 1) påstod sig tilkendt godtgørelse for tort med 75.000 kr. med nærmere angivne renter.

T påstod heroverfor frifindelse, subsidiært mod betaling af et mindre beløb.

I V.L.D. 17. august 1993 siges bl.a.:

Det findes navnlig på grundlag af F's forklaring og tiltaltes egen forklaring til politiet den 6. juli 1992 bevist, at tiltalte har haft samleje med F. Landsretten, der kan tiltræde, at begivenhedsforløbet iøvrigt har været som ved dommen fastlagt, finder det ligesom byretten betænkeligt at anse det bevist, at tiltalte har indset, at F oplevede hans optræden som voldelig eller som indeholdende en trussel om vold, og at han herved tiltvang sig samleje. Det tiltrædes derfor, at tiltalte er frifundet for den principale tiltale.

Efter de oplysninger, der foreligger om F's handicap, er det ikke fastslået, at F er åndssvag, og domfældelse efter straffelovens § 218, stk. 1, kan derfor ikke komme på tale. F findes derimod med sit fysiske og psykiske handicap at have befundet sig i en tilstand, hvor hun reelt var ude af stand til at modsætte sig handlingen, og med tiltaltes kendskab til F findes det endvidere ubetænkeligt at ligge til grund, at han var klar over hendes situation. Tiltalte findes derfor skyldig i overtrædelse af straffelovens § 218, stk. 2.

Straffen fastsættes til fængsel i 4 måneder.

Efter de juridiske dommeres bestemmelse tilkendes der F i godtgørelse for tort 15.000 kr. - - -

1) v/ adv. S. Enevoldsen, Århus, e.o.